

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
Naturmiljöenheten
103 33 Stockholm

Datum 2023-10-24
SMHI Dnr 2023/1737/10.1
Er referens KN2023/03652

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: kn.nm@regeringskansliet.se

Yttrande över - Remiss av EU-kommissionens förslag till direktiv om övervakning av jordhälsa och resiliens

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och har följande synpunkter.

Klimatanpassning

För att få ett långsiktigt perspektiv bör tänkbara konsekvenser av ett förändrat klimat beaktas när man utformar övervakningsprogrammet, inklusive val av indikatorer, indelning i jorddistrikt och utformning av åtgärder. IPCC-rapporterna ger bästa tillgängliga underlag, och SMHI som expertmyndighet kan bidra med relevant nationellt underlag om framtidens klimat baserat på detta.

En god jordhälsa är en viktig förutsättning för olika klimatanpassningsåtgärder och underlättar till exempel naturbaserade lösningar. Det beskrivs väl i förslaget.

Generellt om mätning och mätmetoder

En generell synpunkt från SMHI när det gäller mätningar och mätmetoder är att faktiska mätningar är viktiga men att de behöver kompletteras med modelleringar för att få en mer heltäckande bild av det man vill kartlägga. Det finns oftast begränsningar (ekonomiska, praktiska) i hur många mätningar man kan genomföra, både i fråga om rumslig täckning och i tiden. Genom att komplettera mätningar med modellkartläggningar så erhålls en mer komplett kunskap. Dessutom gör modellering det möjligt att ta fram scenarier för hur utvecklingen kan se ut i framtiden beroende av olika påverkansfaktorer, såsom klimatförändring eller framtida jordbruk.

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

SMHI kan använda insamlad data och skulle kunna bidra till ett eventuellt övervakningssystem av jordhälsan

SMHI har nytta av data om markens tillstånd. Det kan användas för att förbättra SMHIs modeller till exempel för beräkning av transport av sediment och ämnen såsom kväve, fosfor m.m. från marken, via vattendrag till haven eller via atmosfären till hav eller landområden. Det är uppgifter som myndigheten har idag, men där underlag delvis saknas (framför allt kartläggning av jordars innehåll av till exempel fosfor och baskatjoner, för beräkning av utsläpp och transport genom atmosfären).

Föreslagen övervakningsdata kan på sikt bidra till scenarier över möjliga framtida utvecklingsvägar även för tillståndet i marken. Data kan även förbättra beräkningen av hälsoeffekter orsakade av dammpartiklar med giftigt innehåll.

Utöver ämnen inkluderade i föreslaget direktiv, finns hos användare (t.ex. modellering av ekosystem och modellering av atmosfärisk transport och nedfall) behov av att komplettera föreslaget direktiv med mätning av baskatjoninnehåll (natrium, magnesium, kalium och kalcium).

För modellering av atmosfärisk transport så är föreslaget direktiv viktigt, speciellt avseende stycken om vinderosion, fosforinnehåll och giftiga ämnen. Vid sammanställning av data bör beaktas att den ska kunna användas som indata för att beräkna uppvirvling av dammpartiklar med vindar, exempelvis kartering av när jordbruksmarker är fria från växtlighet och bearbetas inför sådd, och innehåll av relevanta ämnen – med geografisk täckning.

Miljöövervakningssystemet för luftföroreningar kan vara ett gott exempel

Vid utvecklingen av övervakning av jordar och dess resiliens, så kan det svenska systemet för miljöövervakning för luftföroreningar användas som ett gott exempel att utgå från. I denna övervakning ingår såväl mätningar som modellberäkningar, och dessa rapporteras även till EU för vissa komponenter. I systemet ingår: nationella referenslaboratorier för mätning och modellering, utförande av mätningar och modellberäkning, samt datavårdskap för lagring, tillgängliggörande och rapportering till EU. Information om det svenska systemet kan ges av Naturvårdsverket eller av SMHI, som på uppdrag av Naturvårdsverket driver delar av systemet.

Generaldirektör Håkan Wirtén har beslutat i detta ärende efter föredragning av Bodil Ståhl. Avdelningschef Magnus Rödin har deltagit vid den slutliga handläggningen.

För SMHI

Håkan Wirtén
Generaldirektör

Bodil Ståhl
Sakkunnig klimatanpassning

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA